ja võttis juba õpilasena osa radikaalseist noorsoo-ringest ning 1904. a. peale Vene sots.-dem. tööliste partei Tartu komitee tegevusest. Aa. 1907—15 õppis O. Peterburi polütehnikumi tulundusosakonnas. Sots.-dem. partei tegevusest osavõtu pärast oli O. a. 1909 lühemat aega vangistatud. Ilmasõja ajal astus O. 1915. a. Riia väerinna sõjapõgenejate eest hoolt kandva organisatsiooni »Severopomošči« teenistusse selle statistika-osakonna juhatajana. 1916. a. siirdus ta Liivimaa toitluskomitee statistika-osakonna juhatajaks. 1917. a. kevadel astus O. Eesti kubermangu toitluskomitee teenistusse. Toitlusvalitsuse liikmeks valitud, juhatas ta m. s. viljamonopoli teostamist Eesti kubermangus, hiljemini ka Põhja-Liivis. 1917. a. sügisest peale oli O. Eesti sots.-dem. tööliste partei esindajana Maapäeva liikmeks ja samal ajal ka Tallinna tööliste ja sõdurite nõukogu liikmeks. Ajutise Valitsuse nõusolekul töötas O. okupatsiooniaja alul toitlusalal edasi kuni 1918. a. aprillini, mil kõik Eesti tegelased Ajutise Valitsuse soovil protestiga oma ametid maha panid. Okupatsioonivõimu langemise järel oli O. toitlusministeeriumi asjade valitsejaks ja kutsuti 1919. a. jaanuaris Maapäeva poolt esimeseks Eesti riigikontrolööriks, millises ametis ta rajas riigikontrolli korralduse alused. Veebruaris 1919 võttis Maapäev vastu O. poolt väljatöötatud riigikontrolli ajutise seaduse. O. valiti Asutavasse Kogusse sots.-dem. esindajana ja kutsuti 1919. a. mais O. Strandmann'i (vt.) kabinetti siseministriks. Viimaselt kohalt pidi ta sama a. juulis lahkuma vahejuhtumuse tõttu V. Kingissepaga (vt.), kes oli ühes lendlehes jutustanud oma salajastest läbirääkimistest O.-ga Vene-Eesti rahu võimaluste selgitamise asjus. Selle järel toimis O. »Sotsiaaldemokraadi« peatoimetajana. Eesti-Vene rahuläbirääkimistest Tartus aa. 1919—20 võttis ta osa tulundus-eksperdina. 1921. a. alul oli O. riigi statistika-keskbüroo juhatajaks. 1921. a. märtsist kuni 1926. a. novembrini asus O. jälle riigikontrolööri kohal ja koostas m. s. selles ametis kõik Eesti riigi esimeste aa. tulundus-aruanded. Samal ajal on O. olnud I, II ja III Riigikogu liikmeks ja on kaastööd teinud mitmele sotsialistlikule ajalehele. Seltskondliku tegevuse alal on O. kuulunud Draamateatri juhatusse ja on 1922. a. peale Eesti Lauljate Liidu abiesimees, kellena ta osa võttis Tallinnas 1923. a. suvel peetud VIII üldlaulupeo korraldamistöist.

Isiklikult j. m. saadud teated. *T.*

**OJA, Johan,** tööstustegelane, sünd. 9. II 1885 Helme klk. Taagepera mõisa rendikoha pidaja pojana, lõpetas a. 1914 mäeinsenerina Peterburi mäeinstituudi, oli tegev Tsaritsõni kahuritehases ja Obuhovi tehastes Peterburis, võttis 1919 a. osa Eesti Vabadussõjast ja asus sõja lõpul riigiraudteede Tallinna peatehaste abijuhataja kohale. A. 1923 kutsuti O. masinavabriku »Ilmarine« direktoriks, mil kohal töötab tänini (1927), võttes selle kõrval osa Kaubandustööstuskoja, Eesti Vabrikantide Ühisuse j. m. organisatsioonide tegevusest. O. juhtimisel on »Ilmarine«, mis viibis varemini raskes seisukorras, hakanud korralikult töötama ja saanud üheks tähtsamaist ettevõtteist Eesti metallitööstuse alal.

*J. M.*

**OJANSUU, Heikki August,** keeleteadlane, sünd. Tyrvää's Soomes 26. VII 1873 ukj. talupidaja pojana, õppis aa. 1894—99 Helsingi ülikoolis, omandas *dr. phil.* astme 1901, määrati soome keele ja kirjanduse dotsendiks 1903, soome filoloogia adjunktiks 1914, soome ja selle sugukeelte professoriks vast-avatud Turu ülikoolis 1921; suri 18. I 1923 Helsingis. Õpinguil ja uuringuil on O. viibinud Ungaris (1902, 1906), Saksamaal (1903), Eestis (1905, 1908) ja Rootsis (1908) ning pikemalt uurinud lõuna-eesti murdeid aa. 1910–11 Eestis ja sellest väljaspool ka Alulinnas ja Lutsis. O. on üldse originaalsemaid, ideekamaid ja viljakamaid õpetlasi läänemere-soome keelte uurimise alal. Tema tööde enamik on kas otseselt või kaudselt määrava tähtsusega eesti keele ajaloo uurimisele. Ilmutanud on O. neid eriraamatuis, ajakirjades ning koguteostes. Esimestest nimetatagu siin: »Suomen lounaismurteiden äännehistoria« I—II (Helsingi, 1901—03), »Mikael Agricolan kielestä« (1909), »Suomen kielen tutkimuksen työmailta« I (1916), »Karjala-Aunuksen äännehistoria« (Helsingi, 1918), »Suomalaista paikannimitutkimusta« (1920), »Lisiä suomalais-balttilaisiin kosketuksiin« (1921), »Itämeren suomalaisten kielten pronominioppia« (1922). Lühemaist kirjutistest on eesti seisukohast tähtsamad: »Über einige niederdeutsche lehnwörter des estnischen« (JSFOu. XXIII[13], a. 1906), »Über den Einfluss des Estnischen auf das Deutsche der Ostseeprovinzen« (Neuphil. Mitteil. VIII, a. 1906), »Suomen suvun esihistoria« (soomek. »Oma Maa« I, a. 1907), »Murrete uurimise tähtsusest« (E. Kirj. 1908), »Virolaisia sananselityksiä« (Virittäjä XIII, a. 1909), »Eesti keele häälekuju seitsme saja aasta eest« (E. Kirj. 1910), »Kedipiv (Кедипивъ) — Kedenpä(h) — Keava« (*ibid.*, lk. 141–57), »Beiträge zur konsonantenlehre der finnischen sprache« (FUF XI, 1911), »Etymol. Beiträge zu d. finn.-germ. Berührungen« (Neuph. Mitt. XIII, a. 1911), »Beitr. zu d. finn.-germ. Berühr.« (*ibid.* XVII, a. 1915), »Ein südestnischer